Zkušenosti Auditního orgánu s ověřováním statutu MSP

Konference ÚOHS, Brno 29 - 31. 5. 2019

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti
Operační program Technická pomoc

Ing. Renáta Milčická

MF ČR – Auditní orgán

Východiska pro ověření MSP (1)

Ověření statutu podniku ukládá **Kontrolní list AO pro výkon auditu operace**

čl. 27 nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 480/2014	2. Sekce	Výběr projektu	
čl. 27 odst. 2 bod a) nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 480/2014 + výzva + pravidla OP	2.1	Byl projekt vybrán v souladu s pravidly uvedenými ve výzvě a dalšími pravidly, na které se výzva odvolává tj. např. pravidla OP, právní předpisy ČR a EU?	Je nutné projít výzvu a ověřit, zda nejen projekt, ale i příjemce splňuje požadavky uvedené ve výzvě, respektive v dalších dokumentech, na které se výzva odvolává. V příručce pro žadatele/příjemce je stanoven charakter oprávněných žadatelů pro realizaci projektů a dále jsou zde uvedeny "Obecné" a "Další podmínky", které musí žadatel/příjemce splňovat (naplnění příslušných podmínek se ověří na základě povinných příloh k žádosti).
čl. 27 odst. 2 bod a) nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 480/2014	2.2	Splnil příjemce požadavky § 14 odst. 3 e) zákona č. 218/2000 Sb. a/nebo § 10a odst. 3 f) zákona 250/2000 Sb.? Jsou informace uvedené v žádosti o podporu shodné s informacemi uvedenými v účetní závěrce/výroční zprávě žadatele a společností, které tuto společnost ovládají?	Je-li žadatel právnickou osobou, musí žádost obsahovat informaci o: 1. osobách jednajících jeho jménem s uvedením, zda jednají jako jeho statutární orgán nebo jednají na základě udělené plné moci; 2. osobách s podílem v této právnické osobě; 3. osobách, v nichž má podíl, a o výši tohoto podílu.

Východiska pro ověření MSP (2)

Podmínky OP PIK ve vazbě na status podniku:

Cílová skupina:	**stanoveny přípustné kategorie podniků - oprávněných žadatelů**
Míra podpory v %:	**závisí na kategorii podniku**

Status podniku se dokládá a ověřuje:

- **K žádosti o podporu (přijatelnost projektu)**
- **Před podpisem Rozhodnutí o poskytnutí dotace** (žadatel předkládá: Prohlášení žadatele + účetní závěrky žadatele)
- **V průběhu realizace projektu, pokud změna ve vlastnické struktuře má finanční dopad na konečnou částku dotace**

Východiska pro ověření MSP (3)

Žadatel dokládá Prohlášení ke statusu MSP

EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro regionální rozvoj
Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost

T2A_2_F_Prohlášení k žádosti o podporu bez de minimis

Platnost od: 20.12.2018

MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU

Upozorňujeme, že je zakázané jakkoli manipulovat s automatickými výpočty, každý takový zásah, který následně povede k nesprávnému určení statusu podniku, bude posuzován jako pochybení žadatele!

PŘÍLOHA K ŽÁDOSTI O PODPORU (NEDÍLNÁ A POVINNÁ SOUČÁST (PŘEDBĚŽNÉ) ŽÁDOSTI O PODPORU)

I. Prohlášení ke statusu malého a středního podnikatele dle přílohy č. 1 Nařízení EK č. 651/2014 (resp. Doporučení 2003/361/ES)

				Rok N				Rok N-1			
Datum poslední účetní závěrky	IČ	Název	Sídlo	Zaměstnanci (počet)	Obrat /EUR/	Aktiva /EUR/	Podíl /%/	Zaměstnanci (počet)	Obrat /EUR/	Aktiva /EUR/	Podí
	Samostatný podnikatel (žadatel o dotaci)										
20.6.2017	123456678	ALFA s.r.o.	Kampa 1, Praha 1	1	9	1	X				
	Propojené podniky										
XX.XX.2017											
	Partnerské podniky										
XX.XX.2017											
				0	0	0		0	0	0	
				0	0	0		0	0	0	
				0	0	0		0	0	0	
				0	0	0		0	0	0	
				0	0	0		0	0	0	
				0	0	0		0	0	0	
	CELKEM			1	9	1	X	0	0	0	

Výpočet je pouze orientační. Doporučujeme žadateli, aby velikost podniku dále posoudil dle podrobných ustanovení výše uvedených Doporučení/Nařízení

Východiska pro ověření MSP (3)

II. INFORMAČNÍ POVINNOST ŽADATELE DLE § 14 (3) e) zákona č. 218/2000 Sb.		
Identifikace dalších osob s podílem v této právnické osobě (tj. akcionářů, společníků, podílníků žadatele) vyjma výše uvedených		
IČO	Obchodní název (jméno a příjmení)	

Identifikace dalších osob, v nichž má žadatel podíl a výše tohoto podílu (vyjma výše uvedených)			
IČO	Obchodní název (jméno a příjmení)		Podíl (%)

Prohlášení žadatele ke všem částem formuláře:
1) Prohlašuji(eme), že výše uvedené údaje jsou poskytovány dobrovolně a jsou úplné a pravdivé k datu sestavení a podání žádosti o podporu a v souladu se stavem v účetnictví a účetních závěrkách uvedených subjektů.
2) Prohlašuji(eme), že jsem(jsme) si vědom(i) právních důsledků (včetně trestněprávních) při uvedení neúplných nebo nepravdivých údajů.
3) Zavazuji(eme) se k tomu, že v případě změny předmětných údajů budu (eme) neprodleně informovat poskytovatele dotace o změnách, které nastaly.
4) Souhlasím(e) se zpracováním svých osobních údajů obsažených v tomto prohlášení ve smyslu zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, ve znění p. p., za účelem evidence podpor malého rozsahu v souladu se zákonem č. 215/2004 Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory a o změně zákona o podpoře výzkumu a vývoje, ve znění p. p. Tento souhlas uděluji správci a zpracovateli , kterým je Ministerstvo průmyslu a obchodu, Na Františku 32, 110 15 Praha 1, pro všechny údaje obsažené v tomto prohlášení, a to po celou dobu 10 let ode dne udělení souhlasu. Zároveň si je žadatel vědom svých práv podle zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů.

Východiska pro ověření MSP (3)

Žadatel dále prohlašuje, že:	
	nemá vlastníky v jurisdikcích nespolupracujících v daňové oblasti, tzv. daňových rájích, a to z více než 25% z celkového podílu ve vlastnické struktuře.
Poznámka k vyplnění: 1) V případě vyzvání ze strany poskytovatele dotace je žadatel/příjemce dotace povinen průkaznými dokumenty doložit informace uvedené v tomto Prohlášení.	

Východiska pro ověření MSP (4)

Předpisy a postupy

- ❑ Doporučení Komise 2003/361/ES o definici mikropodniků, malých a středních podniků
- ❑ Příloha č. 1 nařízení EK 651/2014 obecné nařízení o blokových výjimkách („GBER“), ve znění novely, která byla provedena Nařízením Komise č. 1084/2017 ze dne 14. června 2017
- ❑ Uživatelská příručka Evropské komise k definici MSP (z 24. 2. 2016)

- ❑ Metodiky poskytovatele dotace/zprostředkujícího subjektu, zejm.
  Manuál interních postupů API - přílohy Aplikační výklad MSP, Postup při kontrole MSP

- ❑ Rozhodovací praxe:
  - Rozsudek Soudního dvora ve věci C-110/13 („HaTeFo“) podniky mohou být propojené prostřednictvím FO nebo skupiny FO jednajících společně, pokud to vyplyne z analýzy právních i hospodářských vztahů a nutně není podřízeno existenci smluvních vztahů.
  - Rozhodnutí Komise o státní podpoře C 8/2005 (ex N 451/2004) ve věci Nordbrandenburger UmesterungsWerke („rodina Sauterů“) rodinné vazby se pokládají za dostatečné pro konstatování, že fyzické osoby ve své obchodní činnosti jednají společně
  - Rozsudek Tribunálu (šestého senátu) ve věci T-675/13 (K Chimica Srl vs. ECHA)

žadatel ----- propojený ----- partner ---|-- propojený
KONEC

Východiska pro ověření MSP (5)

Ref. Ares(2016)956541 **24/02/2016**

Vychází z doporučení Komise 2003/361/ES ze dne 6. 5. 2003 o definici mikropodniků, malých a středních podniků

Jeden z hlavních cílů doporučení Komise:
aby byla **opatření podpory zaměřena POUZE na ty podniky, které je SKUTEČNĚ POTŘEBUJÍ** = aby byly ze skupiny MSP odstraněny podniky, jejichž hospodářská síla může překračovat sílu skutečných MSP.

Účel příručky: **vodítko při uplatňování definice MSP**

- ❑ Definice kategorií podniku (nezávislý, partnerský, propojený)
- ❑ Příklady pro určení kategorie podniku
- ❑ Příklady zjišťování a nápočtu údajů za podnik (obrat, aktiva, zaměstnanci)

Východiska pro ověření MSP (6)

Podnik sám o sobě může být na základě údajů o počtu zaměstnanců a obratu/bilanční sumě malý.

Má-li však přístup k významným dalším zdrojům (např. je vlastněn větším podnikem, či je s ním propojen, nebo je jeho partnerem), nemusí být pro status MSP způsobilý.

Pro určení statutu podniku je nutno posoudit a zohlednit existenci všech vazeb:

- Nezávislé podniky (definice viz čl. 3 odst. 1 Přílohy I GBER),
- Partnerské podniky (definice viz čl. 3 odst. 2 Přílohy I GBER)
- Propojené podniky (definice viz čl. 3 odst. 3 Přílohy I GBER)

  vč. propojení přes fyzickou osobu / skupinu fyzických osob jednajících společně

Východiska pro ověření MSP (7)

(Doporučení Komise, bod 12): ***„Nutno vzít v úvahu též vztahy mezi podniky, které vznikají prostřednictvím fyzických osob.“***

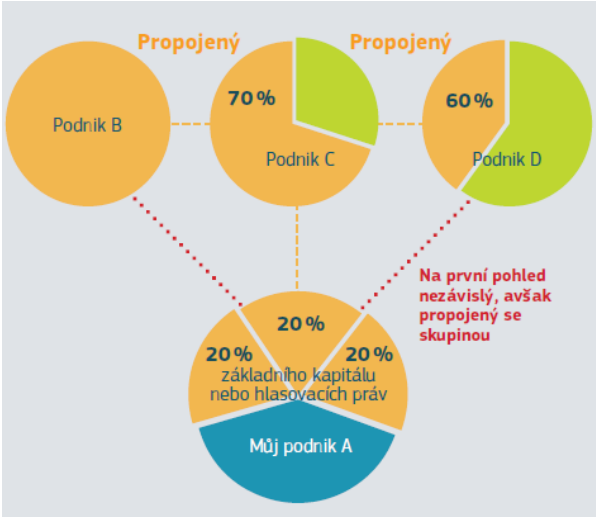

(Příloha č. I GBER, čl. 3, odst. 3): ***Podniky, které mají jeden či více vztahů (dle čl.3 odst.2) prostřednictvím FO / skupiny FO, které jednají společně, jsou taktéž považovány za propojené podniky, pokud svou činnost nebo část své činnosti vykonávají na stejném relevantním trhu nebo na sousedních trzích.***

(Příručka EK, str. 35 + Rozhodnutí Komise č. C 8/2005):
Rodinné vazby se pokládají za dostatečné pro konstatování, že fyzické osoby jednají společně.

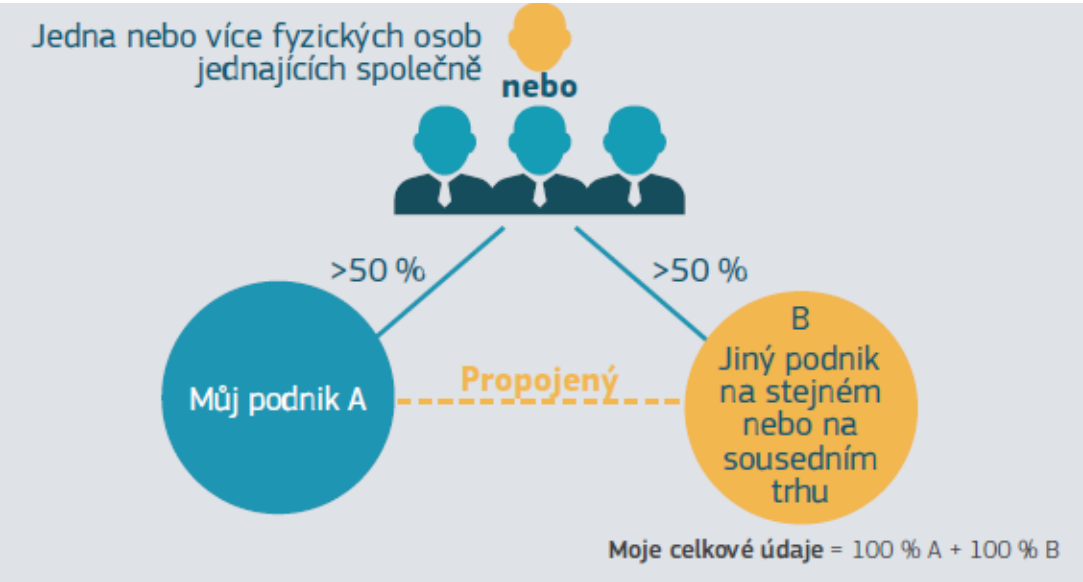

Další zdroje informací (vedle OR):

- webové stránky firem
- Google
- www.detail.cz
  - firmy na stejné adrese
  - osoby na stejné adrese
  - historie zapojení osob ve firmách
- www.finstat.sk
- aj.

Ověřování MSP: vizualizace vztahů firem a osob (1)

Při ověření jsou relevantní oba směry, tj.:

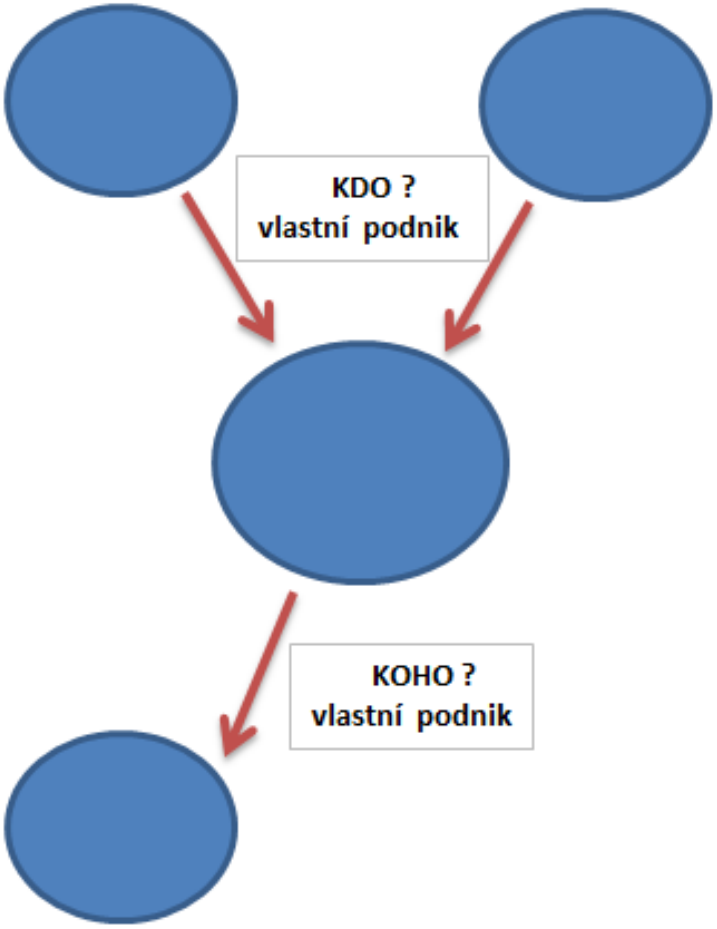

Ověřování MSP: vizualizace vztahů firem a osob (2)

PODNIKÁNÍ.CZ

https://www.podnikani.cz/27836649/hf-biz-sro/

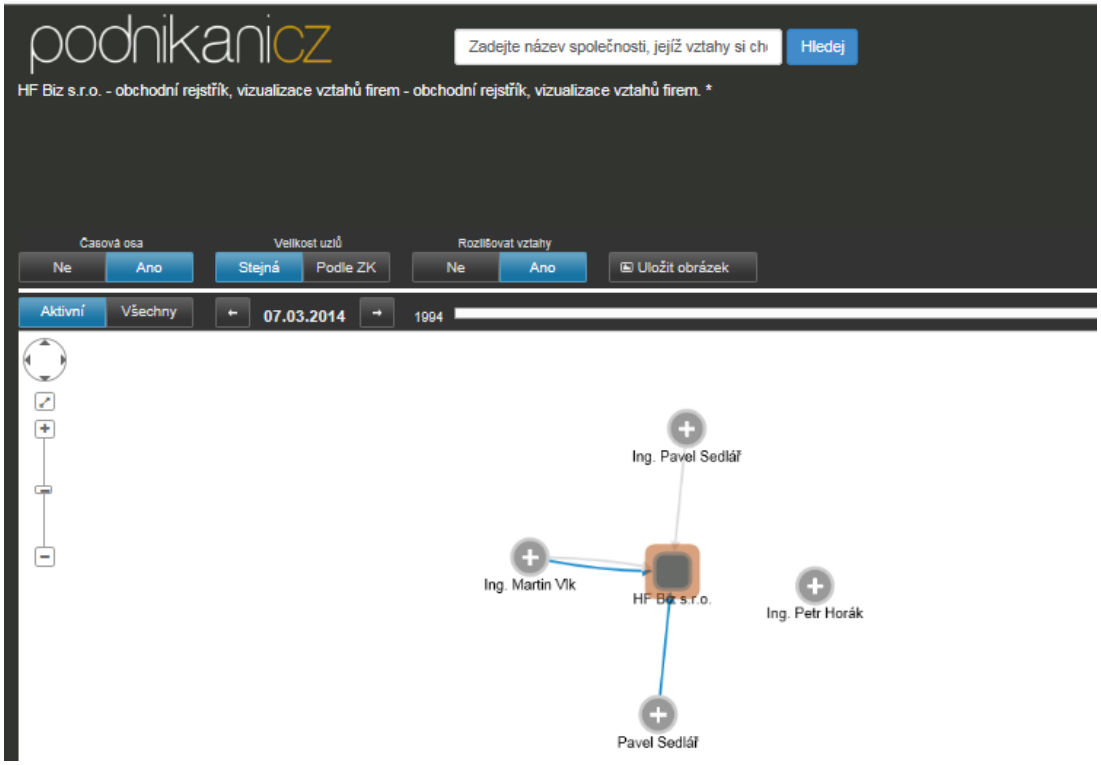

- neplacená služba – po registraci zobrazení úrovní vztahů bez omezení
- zobrazuje jen subjekty v ČR,
- zdroje z Justice – Obchodní rejstřík,
- časová osa - ANO
- u a.s. se zobrazuje vazba na akcionáře pouze v případě jediného akcionáře

Ověřování MSP: vizualizace vztahů firem a osob (3)

PODNIKÁNÍ. CZ (stav po zadání názvu žadatele)

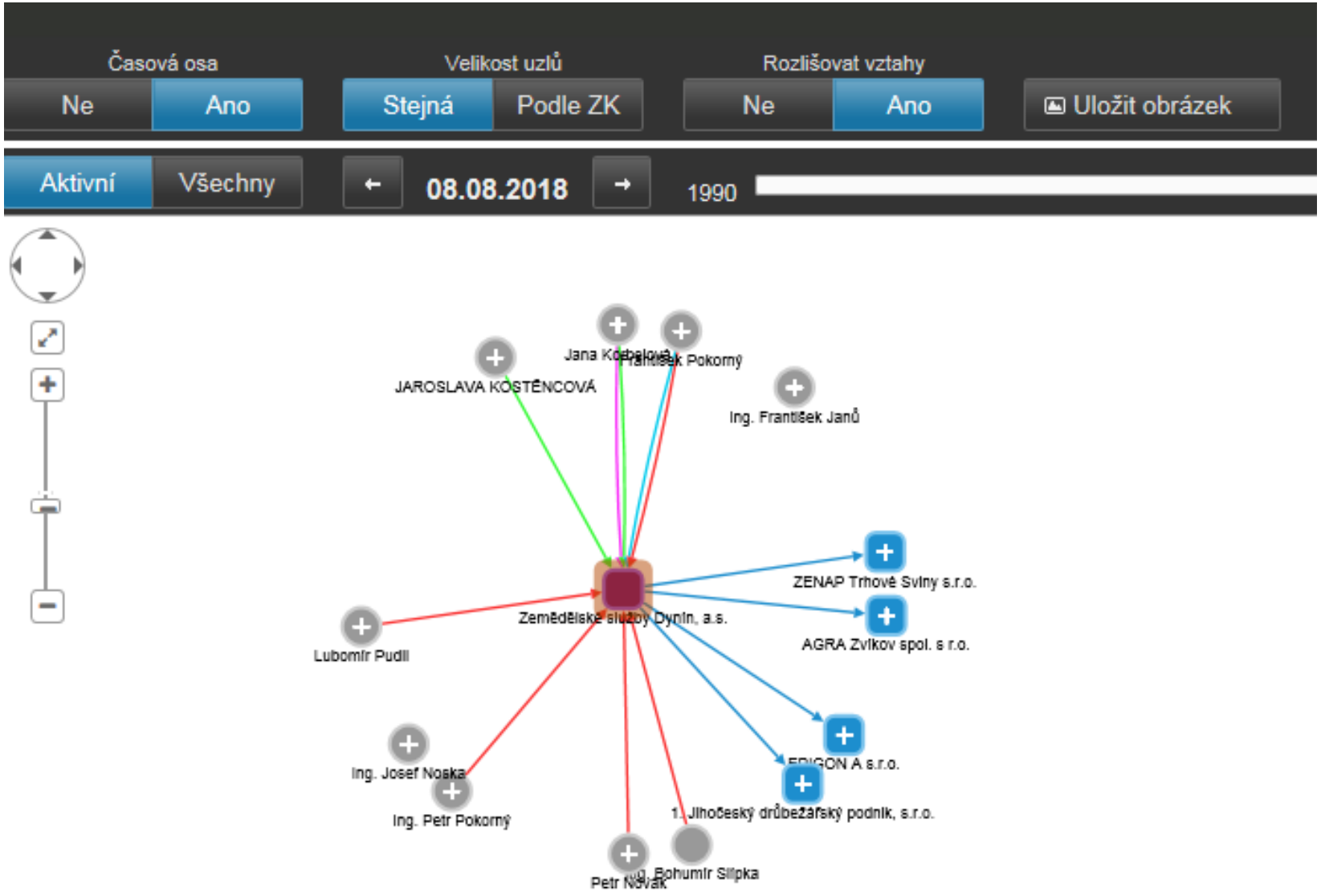

Ověřování MSP: vizualizace vztahů firem a osob (4)

PODNIKÁNÍ. CZ - stav po rozkrytí navazujících firem a osob ke zvolenému datu („+“ … existují další úrovně)

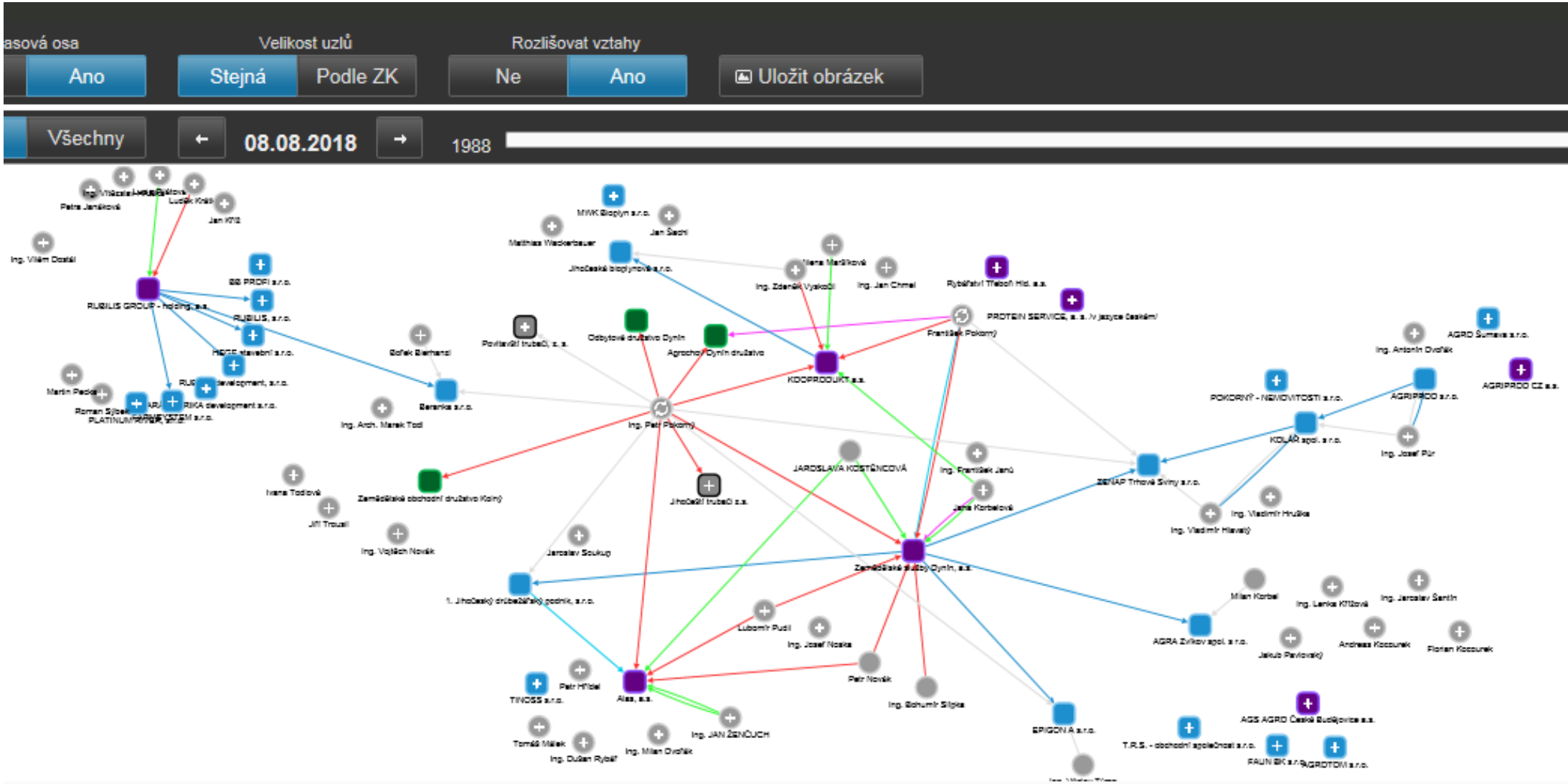

Ověřování MSP: vizualizace vztahů firem a osob (5)

CRIBIS

www.mcribis.cz

- placená služba
- zobrazuje subjekty v ČR + SK,
- zdroje z Justice – Obchodní rejstřík,
- časová osa - ANO
- u a.s. se v některých případech zobrazuje i vazba na jednotlivé akcionáře v případě více akcionářů

Ověřování MSP: vizualizace vztahů firem a osob (6)

CRIBIS
zobrazení firem a osob vč. vazeb

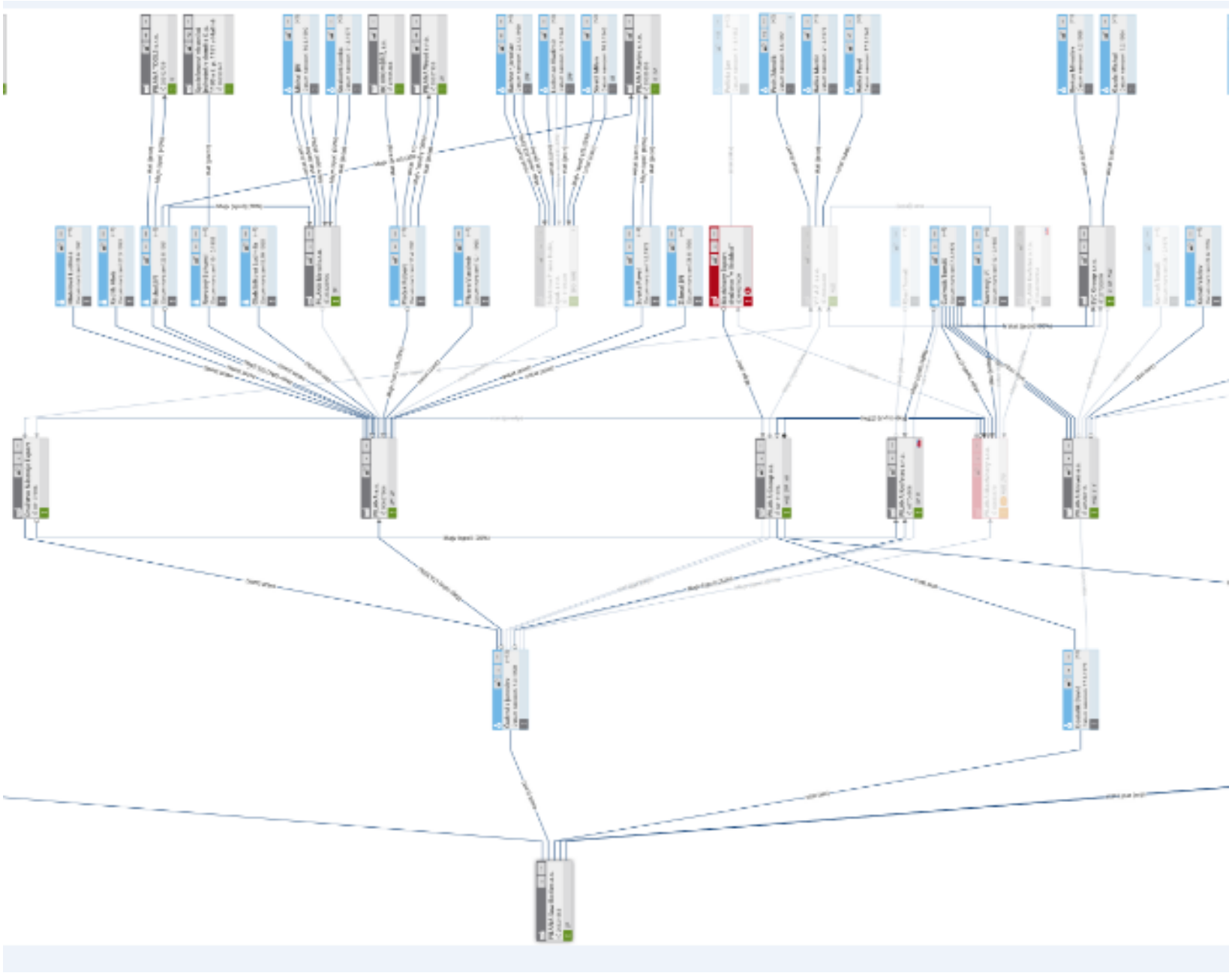

Ověřování MSP: vizualizace vztahů firem a osob (7)

ARACHNE

- IT nástroj, který vytvořila a provozuje Evropská komise
- zobrazuje <u>vazby firem/osob v EU/na světě</u>
- časová osa – NE
- údaje orientační, nutno ověřit z dalších zdrojů

Ověřování MSP: vizualizace vztahů firem a osob (8)

ARACHNE

Zobrazení vztahů firem

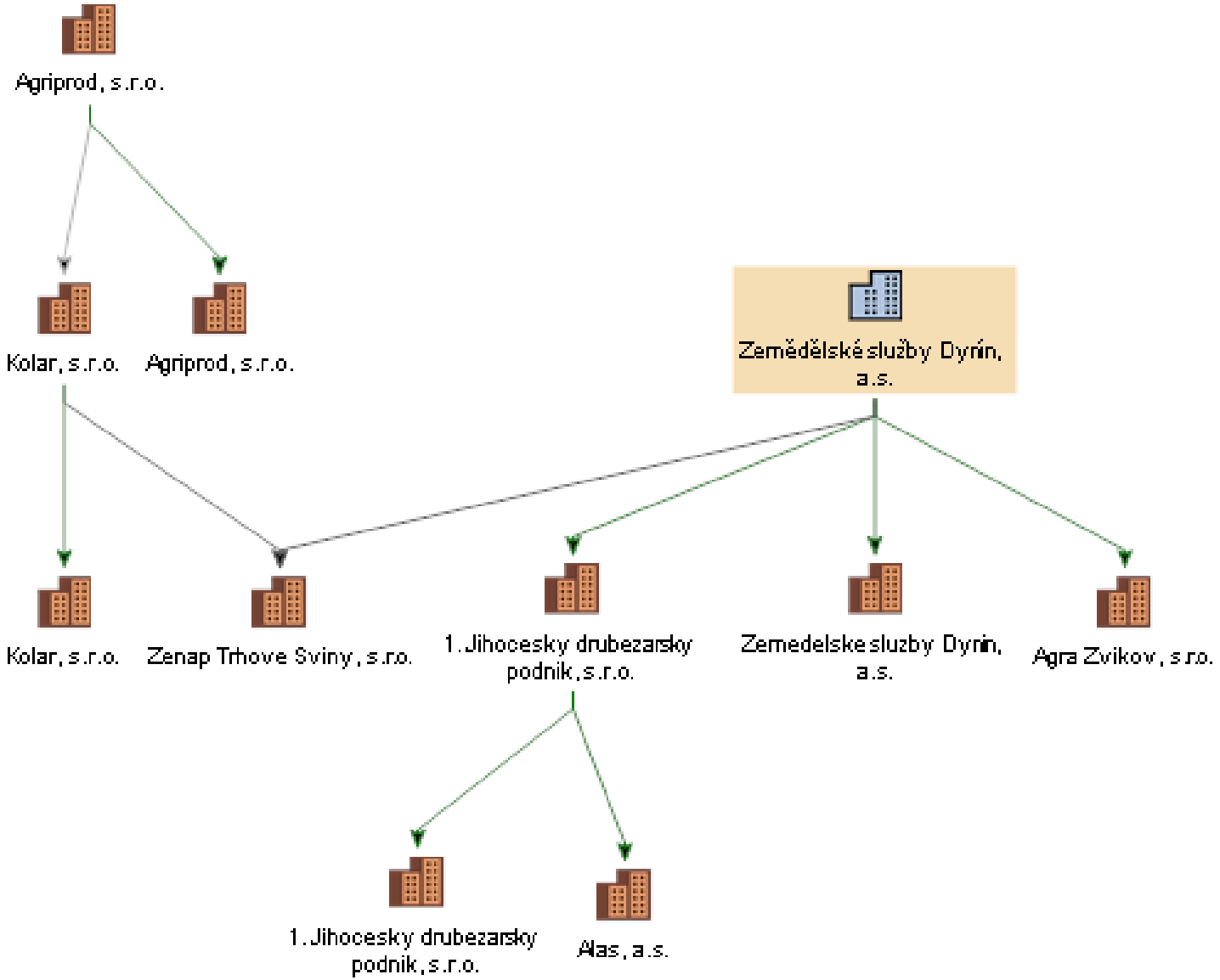

Ověřování MSP: vizualizace vztahů firem a osob (9)

ARACHNE

Zobrazení vztahů osob

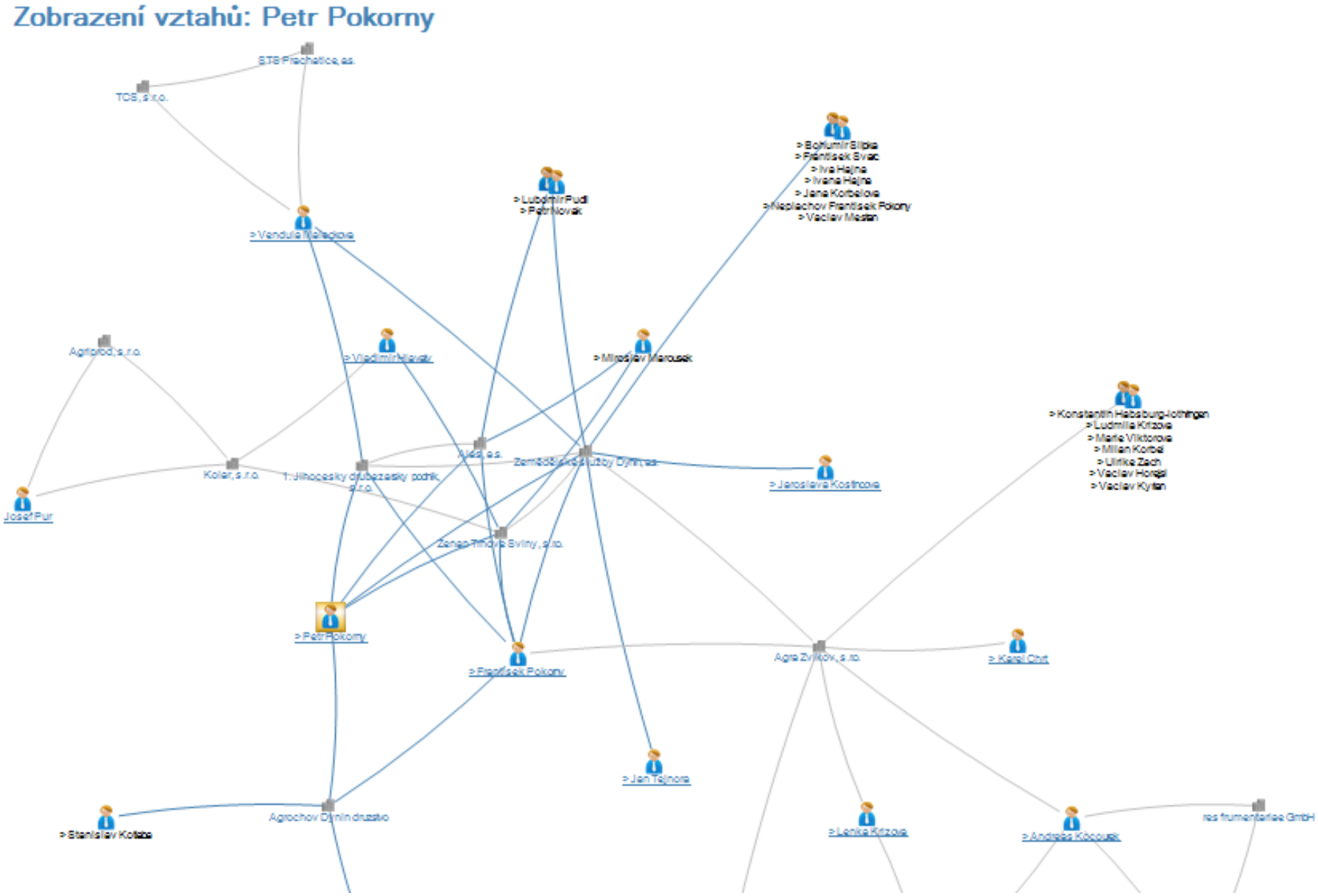

Ověřování MSP: vyhodnocení vazeb (1)

Zdroj informací: **Obchodní rejstřík** https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik

- ❑ Výpis úplný
- ❑ Veřejný rejstřík podle právnických osob v angažmá
- ❑ Veřejný rejstřík dle fyzických osob v angažmá
- ❑ Sbírka listin (zakladatelské listiny, zprávy o vztazích, výroční zprávy, závěrky aj.)

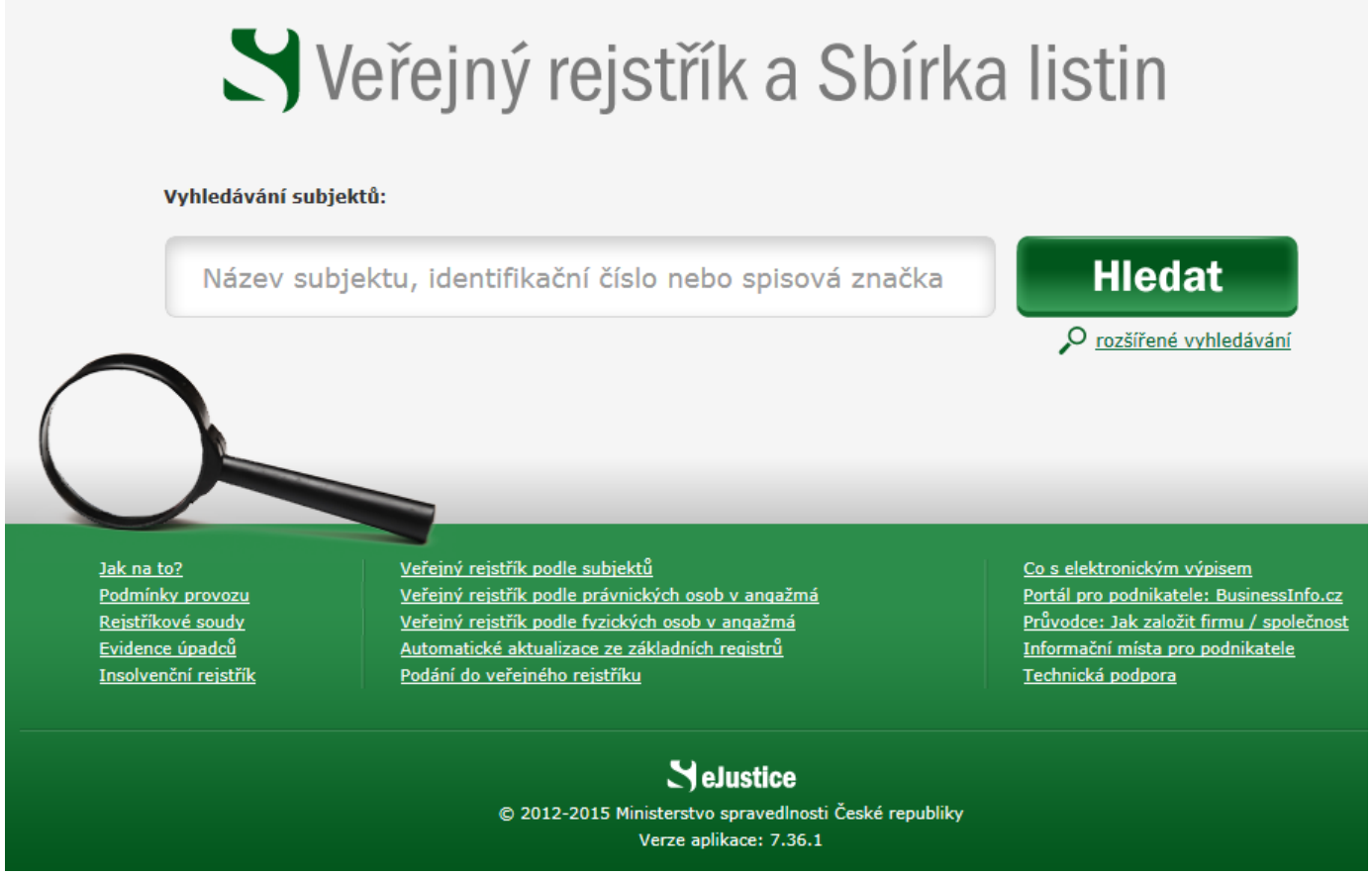

Ověřování MSP: vyhodnocení vazeb (2)

Pokud je zkoumaný subjekt **fyzická osoba** zjišťujeme, zda se jedná o FO podnikající

- ❑ osoba v ARES existuje = „**podnik**“ – relevantní jsou podíly od 25 % včetně (trh nezkoumáme)
- ❑ osoba v ARES nenalezena = **nepodnikající FO** – relevantní jsou podíly > 50 % (+ trh zkoumáme)

Zdroj informací: **ARES** http://wwwinfo.mfcr.cz/ares/ares.html.cz

- ❑ Ekonomické subjekty (datum narození zjistit v OR)

Ověřování MSP: vyhodnocení vazeb (3)

Schémata relevantních vazeb pro určení statutu MSP

žadatel ----- propojený ----- partner ----- propojený (viz Uživ. příručka EK, str.23, 2. a 5. odrážka + Rozhodnutí K-Chimica)

KONEC

žadatel ----- propojený ----- propojený ----- partner ----- propojený (viz Uživ. příručka EK, str.23, 2. a 4. odrážka)

KONEC

žadatel ----- propojený ----- partner ----- partner (viz Uživ. příručka EK, str.23, 2. a 5. odrážka + věta „vztahy mezi partnery se neberou v úvahu“)

KONEC

žadatel ----- partner ----- partner (viz Uživ. příručka EK, str.23, 1. odrážka + věta „vztahy mezi partnery se neberou v úvahu“)

KONEC

žadatel ----- partner ----- propojený ----- partner (viz Uživ. příručka EK, str.23, 3. odrážka)

KONEC

žadatel ----- partner ----- propojený ----- propojený ----- partner (viz Uživ. příručka EK, str.23, 3. odrážka)

KONEC

Ověřování MSP: vyhodnocení vazeb (4) - příklad 1

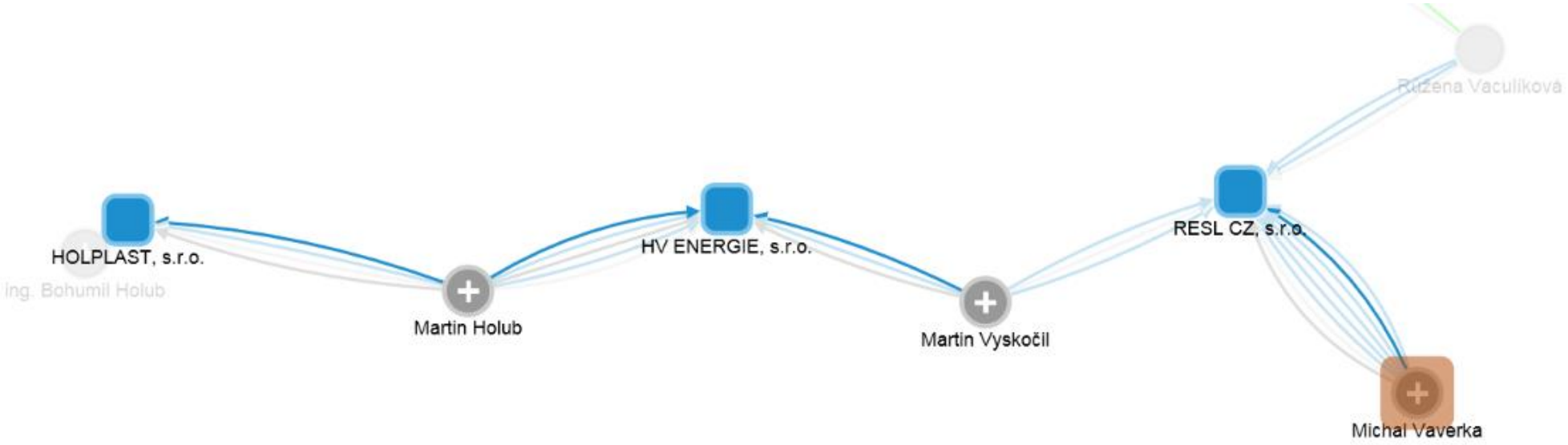

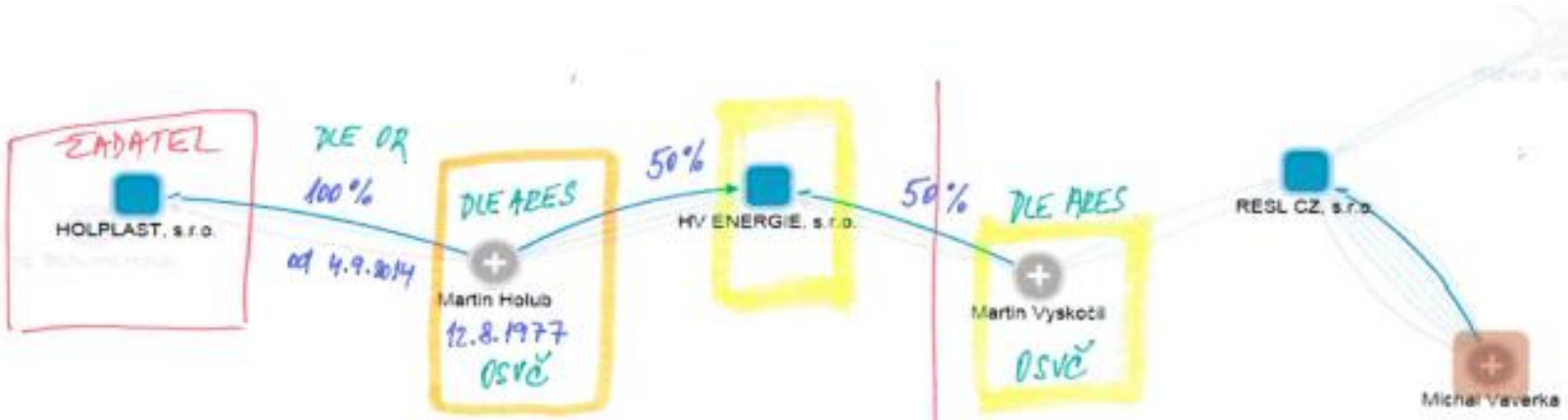

ŽADATEL

PROPOJENÝ

PARTNERSKÝ

Ověřování MSP: vyhodnocení vazeb (5) - příklad 2

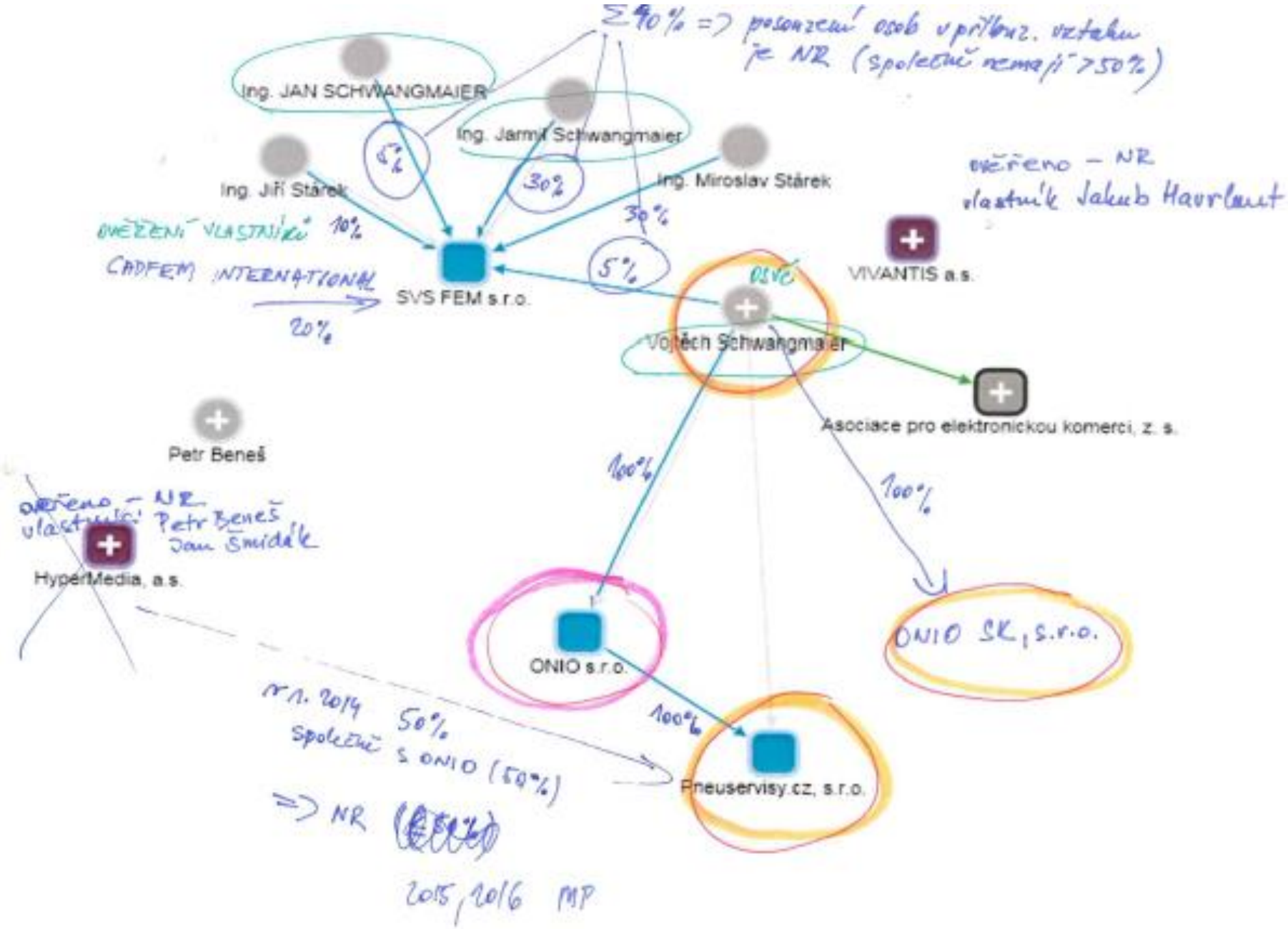

Ověřování MSP: další kroky k určení statutu podniku

Východisko: identifikován seznam všech relevantních podniků

Stanovení roku N pro každý z relevantních subjektů
(N = uzavřené účetní období, za které je k dispozici schválená účetní závěrka)

Zjištění hodnot ukazatelů za roky N, N-1, ev. N-2 (a dále dle potřeby)

- Obrat … úč. závěrka (v OR nebo na vyžádání přes žadatele/příjemce)
- Aktiva … úč. závěrka (v OR nebo na vyžádání přes žadatele/příjemce)
- Počet zaměstnanců (RPJ)… příloha k úč. závěrce (v OR nebo na vyžádání přes žadatele/příjemce)

Na základě zjištěných závěrů o statutu podniku <u>ověření přijatelnosti žadatele</u> + <u>oprávněnosti míry podpory</u>

Porovnání údajů zjištěných auditory s údaji deklarovanými žadatelem v Prohlášení ke statutu podniku

Auditní činnost na OP PIK k MSP

Audit systému 2017

ŘO neprováděl ověření statutu podniku deklarovaného žadatelem v ČP

zjištění: Nedostatečné posouzení a vyhodnocení statutu MSP

Od 1.1.2018 zavedl ŘO OP PIK pravidla a postupy pro ověřování statutu podniku

(Manuál API, příloha č. 06_03_I_Postup při kontrole MSP)

Audit systému 2018

Na základě dodatečných požadavků AO:

S účinností od 1.10.2018 doplnil ŘO OP PIK pravidla a postupy pro ověřování statutu podniku

(Manuál API, příloha č. 06_03_I_Postup při kontrole MSP)

Jejich dostatečnost pro řádné fungování ŘKS bude ověřena AO při auditech operací a auditech systému.

Auditní činnost na OP PIK – zjištění na MSP (příklad 1)

Audit operace

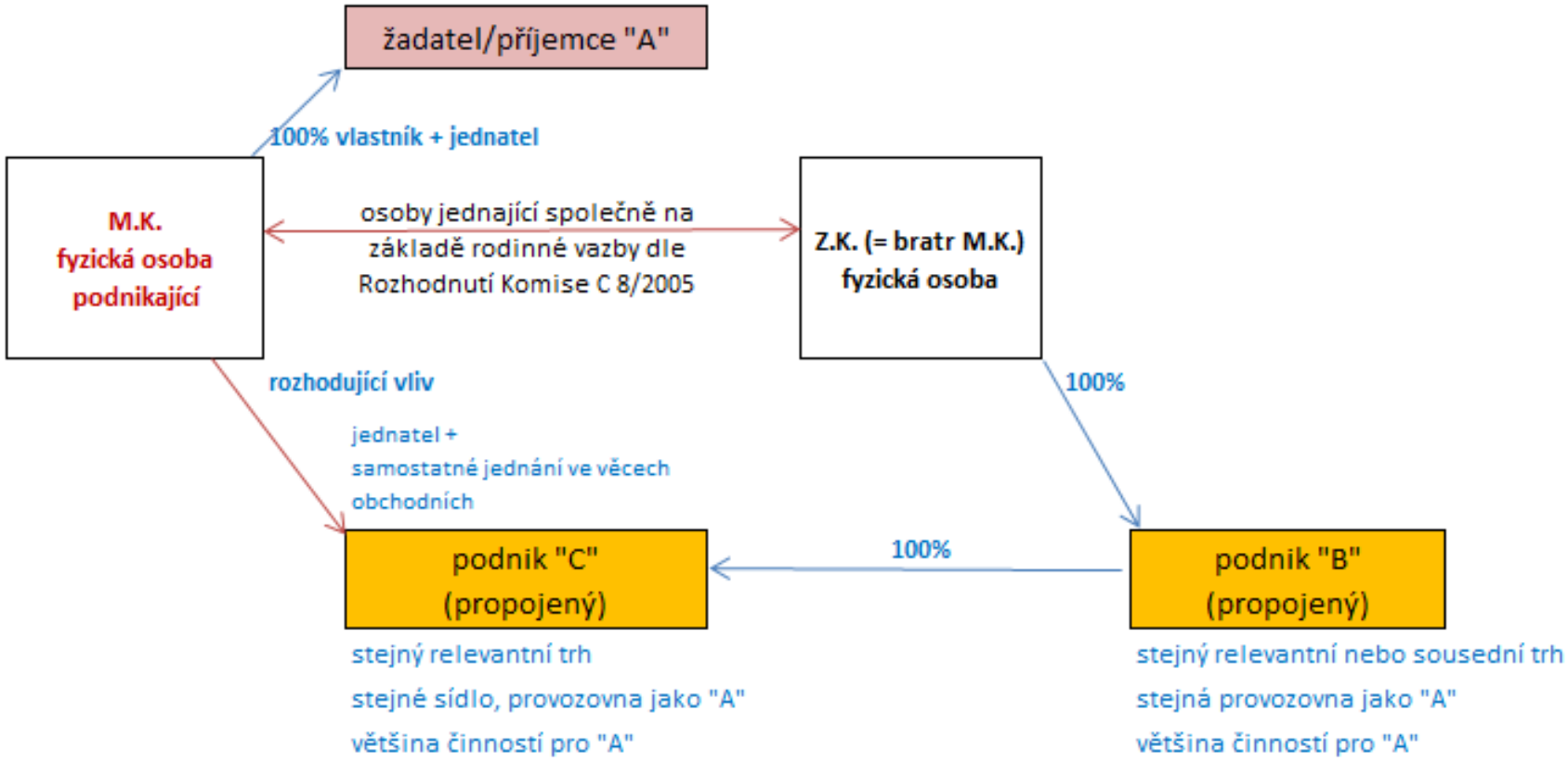

Zjištění (potvrzeno vyjádřením ÚOHS):

- ❑ Porušení podmínek Výzvy (podpora pouze pro MSP) - příjemce nenaplňuje vzhledem k propojenosti s dalšími podniky status MSP vzhledem k tomu, že překročil práh počtu zaměstnanců za 2 po sobě jdoucí uzavřená účetní období.
- ❑ **zjištění s vysokou mírou závažnosti s finančním dopadem ve výši 100 %.**
- ❑ Prohlášení žadatele k MSP nebylo úplné.

Auditní činnost na OP PIK – zjištění na MSP (příklad 2)

Audit operace

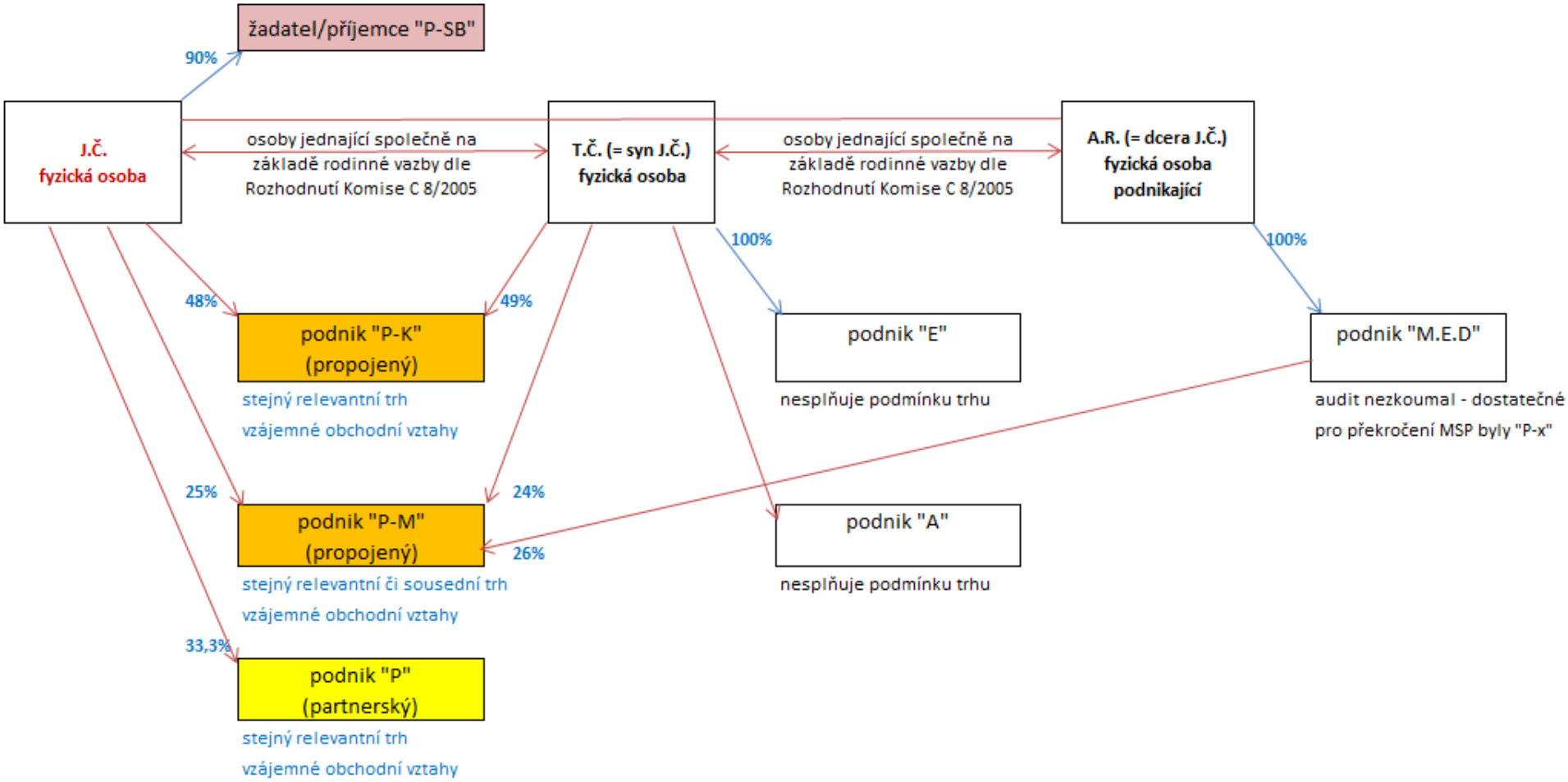

Zjištění:

- ❑ Porušení podmínek Výzvy (podpora pouze MSP) - příjemce nenaplňuje vzhledem k propojenosti s dalšími podniky status MSP vzhledem k tomu, že překročil práh počtu zaměstnanců za 2 po sobě jdoucí uzavřená účetní období.
- ❑ **zjištění s vysokou mírou závažnosti s finančním dopadem ve výši 100 %.**
- ❑ Prohlášení žadatele k MSP nebylo úplné.

Shrnutí poznatků z auditní činnosti při ověřování MSP:

Šablona pro jednotný postup ověřování neexistuje – každý případ je jedinečný jako je jedinečná vlastnická struktura jednotlivých žadatelů.

Podmínky a pravidla pro posouzení propojenosti podniků (zejm. propojenosti přes fyzické osoby a skupinu fyzických osob jednajících společně):
- nejasná a nejednoznačná,
- rozhodnutí/rozsudků v dané věci velmi málo.

Žadatelé / poradenské firmy v prohlášení ke statutu podniku většinou nezohledňují propojenost firem přes fyzické osoby.

Problémy při ověřování informací:
- chybí listiny v OR za žadatele a další podniky ve vlastnické struktuře (zejm. problém u akciových společností pro určení vlastníků a jejich podílů),
- chybí v OR účetní závěrky pro ověření tzv. prahových hodnot,
- častá praxe firem ve skrývání vlastníků v offshorových společnostech,
- omezený/placený přístup do zahraničních rejstříků,
- ARACHNE využitelné doplňkově.

Děkuji za pozornost

Ing. Renáta Milčická
MF ČR – odbor 52, Auditní orgán
odd. 5207 – OP PIK
e-mail: renata.milcicka@mfcr.cz